

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Kolek (štampelj) znesse vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 163.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

Bismark pa Habsburška monarhija.

Med prvimi in najboljšimi listi so slovenski „Historisch-politische Blätter“ in v njih med prvimi in najboljšimi pisatelji sloveči dr. Jörg. V predzadnjem (8.) sešitku se nahaja neko pismo, v katerem imenovani državni poslanec sedanjemu kulturnemu boju na Nemškem išče pravega vzroka, in kaj menite, kje ga najde? V bodočnosti Habsburške monarhije. Jörg piše: „Dve leti že si vsi ubijamo glavo, da bi preganjanju katoličanov na Pruskem našli pravi vzrok. Da se središče ni sestavilo na ime kneza državnega kanclerja, to je bilo sicer drzno početje; vendar ministru, ki se vsaj kaže parlamentarnega, pravi nagib ni moglo biti. Mislili in ugibali so na različne razloge in bilo jih je brezdvomno res tudi več različnih. Zveza z Italijo in nje dozdevna potreba je mogla povod dati k neprijaznosti in do papeštva. Iskanje protestantskega prijateljstva na Angleškem se je celo očitno pokazalo. Razkolniška Rusija more le z dopadanjem čislati pruske cerkvene postave, in Prusiji vzlasti koristno je, da si znano zvezo z Rusijo za hrbtno vedno vtrjuje ter ljudstvo za njo pridobuje.“

To je vse gotova istina. Sedaj pa se kaže — in na to doslej skor nihče ni pomislil — da pruske cerkvene postave odločiti imajo prav posebno Habsburške monarhije prihodnjo osodo. Reč pa se plete tako-le: Knez Bismark bi zgubiti moral politični razum, ko ne bi gojil prepričanja, da na vislice z nemškim državnikom, kateri ne bi vedno pred očmi imel mogočega primerljeja, da se Avstrija utegne razrušiti in z nemškimi deželami svojimi prilepiti Nemčiji. Tako pa pride 10—12 milijonov ka-

toliškega ljudstva v nemško državo, in brez dvombe bi po vsakterem volilnem pravu, razun po prevarnem liberalstvu novih volitnih postav avstrijskih, iz tega ljudstva središču pricvetel mogočen prirastek. Jeziček na tehtnici v državnem zboru bi postal negotov. To pa se po nobeni ceni pripustiti ne sme. V najhujši sili bi se odpraviti moralo rajši parlamentarično vladarstvo. To pa bi spet bila nesreča, ker država bi prišla tako ob svoje slavno liberalstvo. Ni li nobenega pomočka, da se vsakteri teh nezgod v okom pride na vsaki način? Kaj pa, ko bi se katoliška cerkev na Nemškem kot matica neugodne stranke, tako mogla vrvnati, da bi se morala pod osebno samovoljstvo ali kloniti, ali pa zginiti iz nemških dežel? Prav, tako naj bo! Brez dvoma nova cerkvena politika pruska tako presojevana ni več nerešena zastavica, in že tega se smemo vsi veseliti. Hevrika. — Tako presojuje Jörg novoverski boj na Nemškem, in morebiti nekateri pruski državniki s svojim Bismarkom na čelu. Kdo vé, ali si s to mogočo prihodnostjo avstrijsko kaj glavo ubijajo tudi državniki avstrijski, ali ne? —

Avstrijsko cesarstvo.

Iz Gorenjskega, 30. aprila. (Izv. dop.) Kar sem ti pisal, dragi „Slovenec“, — je zopet pretekel teden, in večkrat mi po glavi hodi, kar je pel naš Vodnik:

Ne žvenka, ne evenka,
Pa bati se nič;
Živi se brez plenka
O petju ko tič.

Zdihujem, ko bi bilo to le resnično — pa menda ranjki Vodnik je bil druge nature, nego so g. učitelji. Peli bi ložeje:

„Ne žvenka ne evenka,
Pa tud' ne trebuha,
Bi živel brez plenka,
In tudi brez kruha.“

Očitno izrečem, ako reč tako nadaljuje, mora pri učiteljstvu sleherna disciplina nehati. Priča tega mi je, da se je učiteljstvo radoljškega okraja obrnilo do ministerstva šolskih zadev — ter izreče, da mora dolgove delati — naj se ga toraj usmili. Se li prošnja „ad acta“ položi; ali se deželnemu šolskemu svetu „zur Einsicht“, ali celo učiteljem nazaj pošlje z „dass die Bittschrift mit Uebergehung der Zwischeninstanzen nicht den richtigen Weg gegangen ist“, kar zna veljati ministerstvu ko pritožba zoper okrajni in deželni šolski svet — tega ne vem in čakati moram izida — ali to vem — čeravno je prošnja že odposlana pred več časom, vendar o njej do zdaj ni duha ne sluha. Svetoval bi pa gosp. učiteljem, naj zahtevajo tudi obresti od zastalnih denarjev, kedar koli jim bodo že ti novci izplačevani. Morebiti se bo to zdelo komu smešno? Toda, to je le logičen sklep! Ako mora učitelj obresti plačevati od izposojevalnih denarjev — ktere mu prav za prav država dolžuje — je pač ta zavezana mu tiste povrniti. Drugo vprašanje je potem pač to — se bo li to zgodilo — in če bo li tudi davkarska kasa tako visoke obresti hotela plačevati, kakor jih plača morebiti marsikteri učitelj. Tako je nek učitelj enemu pravemu oderuhu prišel v pest — in če se plačilo pri davkarji ne bo kmalo izplačevalo — da doraste dolg omenjenega na 100 gl. — potem — in tu strmite, bo njemu od 100 gl. plačevati na leto celih 120 gl.

Toraj dajte g. učiteljem, kar jim gré!

Iz Gomilskega (v Savinski dolini), 28. aprila. (Izv. dop.) — Vera res peša. So-

Podlistek.

Statistični listek.

(Dalje.)

Železnice celega sveta in Jesenkov „Občni zemljopis“.

Znano je, da se je pošta najprej ustanovila na Francozkem. Leta 1575 vozili so

*) Jesenkov „Občni zemljopis“ je jako obširna knjiga, ki obsega 30 drobno tiskanih pol v veliki oktavi. Čitatelju ponuja to delo premnogo raznovrstnega gradiva iz zvezdoznanskega, prirodnoznankega in državoznankega zemljepisja, zlasti so pa kulturostatistični oddelki tako obširni, da zadostujejo vsakemu, ki potrebuje poduka v takih stvaréh. Primeroma jako cena knjiga se dobiva pri Klerru, Giontiniju, Lercherji in Tillu v Ljubljani, pri Siegelu v Celovci, pri Soharji in Paternoliju v Gorici, pri Tandlerji v Novem Mestu, pri Geigerju v Celji, pri Ferlinci v Mariboru, pri Blanku v Ptujih — pa pri spisatelji in založniku samem v Trstu. — Vrdn.

prvi poštni vozovi — cochos imenovani, iz Pariza v nektera bližnja mesta, ki niso bila čez 30 do 40 francozkih milj (lieves) oddaljena n. pr. v Orleans, Troyes, Rouen, Beauvais, Amiens. Ti vozovi so silno počasi vozili po grdi cesti. Po nekej narebi od leta 1623 prišli so vsakdan po zimi 8 do 10 starofrancozkih milj daleč, poleti pa 13 do 14 lieues. In še v preteklem stoletju potrebovala je pošta cele 3 dni, da je prišla iz Pariza v Rouen (okoli 30 lieues vsaksebi), ko se sedaj po železnici tje pride v dobro dveh urah.

Pa kaj bi še dalje nabiral enake primere, ker je starejšim čitateljem tega podlisteka še dobro znana poštna vožnja med Ljubljano in Dunajem ali med Ljubljano in Trstom, med mesti, ktera je v našem stoletju vezala primeroma trda, lepa velika cesta. Kako naglo prideš sedaj s parovozom iz Trsta v Beč — berzovlak te tje pripelje celo v 13 urah! Ker se je potovanje toliko olajšalo, potuje tudi dosta več ljudi — sebi in svojim rojakom v

največo korist. Koristne iznajdbe in naprave na kmetijskem, obrtnijskem in kupčijskem polju se sedaj kaj hitro razširjajo po poprej popolnem zaprtem svetu. Koliko Kranjcev — prašam, bilo bi letos potovalo na dunajsko razstavo, ko bi železnice ne bilo? Še bolje — vsaj bi si bili denarje prihranili. Če jim prav svetovna razstava ni toliko koristila, kolikor bi bila v drugačnih razmerah, moramo vendar vsem ogledovalcem čestitati, da so se podali na dolgo pot v tuje mesto, med ptuje ljudi. Kajti uže opazovanje tujih ljudi, tujih običajev in odnašajev, slabih in dobrih navad in razvad koristi mnogo opazevalcu.

Naštete in druge koristi, ki jih železnice dajo narodom in državam, so pa tem več, čim bolj razvite so železnice dotične dežele. Južna železnica n. p. še ni dajala toliko raznovrstnega dobička v onih letih, ko je njena edina črta držala le od Dunaja do Ljubljane. Ta dobiček se je kaj pomnožil, ko so to črto potegnili do Trsta, in še bolj se je pomno-

dite, kdo je tega kriv? ali piškav sad liberalizma na deželi?

Danes pri nas sneži, planine so že z beluhom pokrite in mrzel krivec se po lepi, topli spomladi z vlažnim jugom vojskuje. Bati se je, da ostudni krivec zmaga ter nam nadepolni plod sadunosnih dreves, ki v najlepšem cvetju stoje, in vinskih trt, kar jih je že odgnalo, celoma vgonobi, kar se je deloma že zgodilo. Bog nam še to ohrani! Pa kaj? ko bi drugega hujšega — ugonobljivšega krivca ne bilo, kateri od vsih strani véje in piha ter nam najdrajši plodove, — toliko blagoslovnih ustav sv. crkve popihati, uničiti grozi; — in ta krivec na cerkvenem polji je mnogo okužljivi duh liberalizma, s kojim se nam je vojskovati. Da bi to tudi možje, ki so nekaj kot vrli sloveli — zdaj se pa temu duhu po malopridnih časnikih omamiti dali, saj k svoji in bližnjega sreči spoznali, — kam to pelje, gotovo bi se tega omamljivega duha tudi resno otresati jeli!

„Vera res peša. Sodite, kdo je tega kriv?“ je sklenil dopisnik te baže brezimno listnico na svojega župnika. Ko je bila pa omenjena listnica v „Slov. 9. št. 9.“ priobčena, se oglasi dopisnik iz Gr . . . vasi kot znana žival, če ji na rep ali taco stopiš, v svojem „Tedniku“, v katerem si kot sivo-lasi liberallec razkrinka na novo rogove, ki si jih je iz „Naroda in „Tednika“ sam vcepil. Odkritosrčno povemo, da bi raje molčali, ali v Tedniku resnici dana zaušnica in pa poštenost „Slov. Gospodarja“ nas silite, ne samim sebi, — ampak resnici in poštenosti, pred kojo marsikteri osupne, pričevanje dajati. On imenuje v „T.“ izjavljavca svoje brezimne listnice „poročevalca neresnice“, kar je naravnost grda, drzna laž, s kojo se je hotel v svojem priljubljenem listu, kakor je „Narodovcem“ in „Tednikarjem“ lastno, nekoliko omiti, — ker ga je bilo te izjavljene capunke menda samega sram; — pa si je svojo vest še bolj umazal. „Gospodar“ je pošten list in vsako nepovoljno pomoto rad popravi, kar je tudi nja poštenim dopisnikom všeče. Ko bi si bil upal neresnico dokazati, zakaj ni „Slov. Gosp.“ pisal, ki je to listnico izjavil? Brezimna listnica je v rokah g. župnika še zmirom vidni spriček „resnice“ zoper njene kovače neresnice. Da je v sklepu izjavljene listnice beseda „sodite“ po primerljeji izostala, poména te listnice kar nič ne spremenj, ga še bolj rahlega kot ojstrega, — tedaj tudi nobene „neresnice“ — ne stori, ker

žil, ko so isto črto zvezali s severnimi avstrijskimi železnicami ter tudi na jugozahodnih deželah našega carstva prizidali jej mnogo stranskih železnic, n. p. od Zidanega mosta v Zagreb, Karlovec in dalje, iz Sv. Petra v Reko, iz Ljubljane v Trbiž in dalje v Beljak, iz Maribora v Briksen, iz Pragerhova v Kanizo — Pečuh, Budim i. t. d. V kratkem — železnice so tem važniše, čim bolj so med seboj zvezane — in to ne velja le o železnicah več držav skup — n. pr. vseh evropskih železnic, o železnicah Zedinjenih držav Severne Amerike itd.

Kdo, prašam, bi bil se pred 50 leti nadejal takega napredka, ko so sedanje železnice komaj zidati jeli. Kako so psovali preslavnega inženirja Angleža Stephensona, ko je prvi navesetoval počasno in trudapolno vožnjo po cestah odpraviti in mesto konj, mezgov itd. parovoz zapreči! Najizobraženejši možje niso h kratu razumeli velikanske ideje, ki se je rodila v Stephensonovi glavi — blodj se mu,

se sama ob sebi zastopi. Da bi bil ta liberallec to bolj razpametoval bi se javaljne bil z lažjo „blamiral“. Če pa on tega ne razumi, ne sega potem daleč njegova kaj prazna hvala: „da zna več, kot hruške peč.“ Saj znatnosti, kar je ima, mu s tem nihče ne zavida, pa želebi bi bilo, da bijo bolje sebi in drugim v prid obrnil in je ne dal po slabih časnikih, ki jih tako marljivo prebera, — le razvedniti. On sam spozna: „da vera peša“, in s tem na znanje daje skrivno očitjanje svoje vesti, da je tega sam najbolj kriv, toda liberalnega duha pijan ne ve prav presoditi, ker „vidi le pezdri v očesu svojega bližnjega, bruna v svojem lastnem očesu pa ne čuti.“

Da vera peša, je seosebno kriv vsak, kdor sv. veri nasprotne časnike podpera, jih čita, in kakor oni dopisnik svoje sosede in sinove v njih šola; — viden dokaz njegov mlajši sin, „zadušen študent“, koji s tolikimi spakami in pomotami zoper sv. vero napolnjeno knjižuro „Vera in pamet“ pa „Tednika“ okoli trosi, ž njima pa tudi sv. vero podkopava in nejevero razšira. In tega spridenega, zadušenega študenta hočejo v Br . . . za podučitelja vriniti! Uboga mladina! česa se boš od takih učiteljev naučila, kaj pa zgubila? —

Najdrajši nebeški zaklad — sv. vere! Zdaj pa pristopite vsi enakovrstni liberalci, ne mara z dvojnimi očali na nosu: „Sodite sodite z njim vred“ kdo je kriv, da vera peša? — Dopričano!

Iz Dunaja, 3. maja. Zbornica poslancev je 1. t. m. pritrčila od gosposke zbornice sklenjeni spremembi §. 9 druge verske postave. Minister Stremajer je pri ti priliki izbleknil, da je težko stalo gosposko zbornico pripraviti, da je pritrčila podlogi te postave. V ravno ti seji prišle so v razgovor dalmatinske železnice. Vladin predlog obsega železnice med Spletom, Siveričem in Sebenico, dalmatinski poslanci pa so rekli, da ta železnica bi bila prekratka in bi deželi čisto nič ne koristila. Vendar je pri glasovanju obveljal vladin predlog. V seji 2. maja so na dnevnem redu bile manj važne reči, zato se o njih niso veliko razgovarjali in predlog o spremembi nekterih sodnijskih obravnav bil je sprejet kar počez.

Vnanje države.

Pruska, 3. maja. Poljaki so pred sklepom državnega zbora predložili nek pred-

so rekli, in zrel je za norišnico. A tako se je sprva navadno godilo vsem slavnim iznajditeljem, psovali in preganjali so jih, ali vsaj z njihovimi iznajdbami — če so se poslej tudi kot najkoristnejše pokazale — v kot potiskali. Naj tu omenim le Jacquarda, največjega dobrotnika tkalcev svilnih tkanin, Fultona iznajditelja parobrodov. Temu je celo Napoleon prvi s svojimi učenjaki zabavljaj, ko mu je prebrisani Amerikanec napravil prvi parobrod na francoski reki Seini; imenoval ga sanjača in neumneža. Ko je prvi parovoz drdral po železnici med Manchestrom in Liverpolom, ni mogel celo učeni Dijoniz Lardner, preslavni fizikar, matematikar in astronom, razumeti njene velike koristi ter je v znanej svojej knjigi „popular lecture, on the steam engine“ odrekal jej vsako bodočnost in imenoval sanjarja onega iznajdljivega inženirja, ki je izrekel, da bode v kratkem vsa Velika Britanija z železnicami čez in čez preprežena.

(Dalje prih.)

log, ki od vlade tirja, da varuje poljskim deželam zagotovljene pravice glede narodnosti in prekličje vse nasprotne ukaze. Ta predlog v zbornici še ni prišel v razgovor, ker se je že prej razšla. — Zarad objavljenja nekterih pisem grofa Arnima je med njim in knezom Bismarkom nastala neka razdraženost, ki nam pruske diplomate kaže v čedalje lepšem svitu. O priliki hočemo o tem obširnejši govoriti.

Francoski poslanec Piccon se je poslanstvu odpovedal.

Laška. Dopis v „Wahrheitsfreundu“ iz Rima popisuje „nove blagre svobodne Italije“. Povsod lakota in nikjer denara; dolgovi čez vso mero in tatovi na drobno in na debelo; davki brez konca, in vsako leto novi milijoni papirnatega denarja, — to je laška pesemca po tem dopisu. Ker noben poslanec noče bivati v Rimu na „Monte Cistorio“, so jim začeli obetati dnino od posameznih sej, pa voznino, tako da bi vsakoletni stroški novo-laškega parlamenta z vsem znašali milijon osemsto sedemdeset tisuč frankov!! No, bodo pa le še nove davke delali! O res! Italija se je „osvobodila“, in „kruh je svoboda, svoboda pa kruh“; tako je unidan rekel nek berlinski rudečkar. Toda pri tem „svobodnem kruhu“ in pri tej „krušni svobodi“ je na Laškem lakota zmiraj večja, — vse je lačno, — vsi zbori in odbori za pomoč lačnim ne zdajo kaj. Rim, poprej tako srečen in bogat, vidi zdaj svoje delavce prisiljene beračiti, da saj opoldne dobé kak zalogljaj! Pod papežem so redovniki zastoj dajali ubogim in beračem polne piskre juhe, krožčke sočivja, kosove kruha; takrat so liberalci razdraženi in togotni kričali: čemu to podpiranje lenobe! Kaj pravijo gospodje zdaj k tem tisučerm delavskim beračem? Dokler so bili samostani, Rim ni poznal lakote. Zdaj so pregnali redovnike, in namesto njih je prišla v Rim revščina in beračija. (Se vé, da dunajski Fux in Fuxarji tega ne razumejo, ravno tako malo, kakor „Slov. Narod“ z Vošnjakom in Pfeiferjem!)

Sila uči kruha iskati tudi po krivičnih potih; revščina in spačenost si roke podajate. Čudno bi bilo, ako bi se kak dan ne čitalo nobeno tatinstvo in rop v časnikih. („Unita“ ima dan na dan polno tega. Vr.) Pa tudi v višjih in najvišjih krogih se godijo goljufije, sleparstva, zadegovanja v velikanski meri, in korupcija z brezverstvom kakor bolezen rak zagrizuje v vse kroge. Nedavno je bil v florenškem vojaškem okrogu pred sodnijo višji vojaški vradnik, ki je zadegal 43.000 frankov iz kase; zdaj se poroča iz Milana, da je konjišk podčastnik oguljufal za 5000 fr. Studenci materijalnega blagra so se usušili v Italiji; pomanjkanje raste dan na dan; primanjkljeji (deficiti) po mestih in v državi se množijo do neizplačljive visočine. K temu pa še vedno „napredujoča“ spačenost v vsih krogih! Pred vsimi deželami so na laški zemlji že več kot eno človeško dóbo z novimi mislimi in z lažnjivim liberalstvom poskušajo delati, skrito in očitno, v ljudstvu in v vladi. In pred vsemi drugimi deželami nam kaže Italija najbolj jasno, da tako novo ljudsko osrečevanje je laž in sleparstvo, da vekomaj nemogoče je brez vere in verstva ljudi storiti čedne (nравne) in srečne.

Španjska, 3. maja. Republikanska naznanila iz Madrida poročajo, da Serano in Concha sta 1. maja imela slovesen vhod v mesto Bilbao. Pa bržkone je ta novica ravno tako izmišljena, kakor poročila o zmagah Morionesovih. To je že razvidno iz tega, ker nek poznejši republikansk telegram pravi, da

Serano je 1. maja o poli štirih prišel še le v Portugaleto in odondod se vzdignil proti mestu Bilbao. Drugih poročil pa o Seranu ni nobenih, ker vojni telegraf še ni dovršen. Resnično pa utegne biti, da so se karlisti umaknili iz višav Abantskih ter združili se na homcih, ki so v obližnici mesta Bilbao. Če je Serano hotel priti v mesto, moral bi se bil skoro gotovo vdariti s Karlisti, česar pa poročila čisto nič ne omenjajo. Treba je tedaj počakati bol zanesljivih naznanil. Liberalnim listom, se ve, da omenjena poročila zadostujejo in se po svoji stari navadi vesele nad zmago republikanske vojne, k teri „N. fr. Presse“ celo želi, da bi se ji posrečilo vjeti kralja Don Karlosa in poslati ga v kako cigarno fabriko na Filipinskih otokih, češ, da bi to Španjski bolj koristilo, kakor 10 oteb mestu Bilbao. Tako se sme pisati v avstrijskem cesarstvu! Kar ti ljudje žele Don Karlosu, to privoščijo vsakemu vladarju, ker po njihovem mnenju bi se morale povsod ustanoviti republike ali ljudovlade, pa le take, v katerih bi oni zvonec nosili in postave dajali.

Turška. 1. maja. Sultan je 30. aprila srbskemu knezu Milanu osebno izročil Osmannijev red v briljantih.

Domače stvari.

(„Neslovenski list“) je zopet črnil o „brezdomovincih“, škofih in duhovnih. Mi imamo politiko slovenskega naroda, vero slovenskega naroda, srce za časni in večni blagor slovenskega naroda. Utajite to, če morete! . . . Kaj imate pa Vi? Vére nobene, politike nobene (k večemu če „razdiravno“), srce za škandale in nesramnost: kje tedaj je vaša domovina? Zdaj pri Bismarku in Lutru, zdaj pri Garibaldju in Viktor Emanuelu, — zdaj pri Néronu, Julijanu in „Patuzzi-u“, zdaj pri nekem „bogu“, ki še sami ne veste, kaj bi si z njim mislili, ker ste sovražniki večnega Boga in križavci njegovega „Edinorojenega“. Kje tedaj je „vaša domovina?“ To naj presodijo častiti čitatelji; nam se zdi, da ti ljudje imajo domovino tam, kjer jo imajo oni, ki so bili na prvo Kristusa križali, oni so „brezdomovinci“.

(Somenj.) ki se je včeraj v Ljubljani pričel, je bil le slabo obiskan, deloma menda zaradi slabega vremena, še bolj pa, ker ljudem sploh denarja manjka.

(Požar.) Preteklo soboto se je vnela neka šupa za Trnovim pri Ljubljani. Ker je bila lesena in s slamo krita, je brž pogorela do tal, predno je mogla gasilna straža priti na pomoč. Škode je boje 2600 gold., lastnik pa je zavarovan za 200 glđ.

(Slovensko gledišče) je bilo zadnje nedeljo posebno polno, beneficijant g. Kocelj je bil gotovo zadovoljen, ker je razun lepe kase dobil tudi 3 vence. Igralo se je izvrstno, vse pa sta prekosila g. Schmidt (kteremu je priletel tudi venec), in gospodičina Podkrajšekova. Občinstvo je igri in igralcem živahno ploskalo. Zdaj pa bo hram slovenski Taliji zaprt za več časa.

(Umrlo) je v Ljubljani aprila meseca t. l. 88 oseb, 42 moškega in 46 ženskega spola.

(Iz seje deželnega odbora 24. aprila.) Slovensko pisano latinsko slovnico prof. o. Ladislava Hrovata na novomeški gimnaziji je deželni odbor v smislu sklepa deželnega zbora od 9. januarja t. l. prevzel v založbo deželnega zaklada. — Sklenilo se je, da se še letos stavi baraka (lesena hiša) na vrtu Ljubljanske bolnišnice za bolnike z nalezljivimi boleznimi. — Sekundarjem v deželni bol-

nišnici se iz službenih ozirov ne dovolijo opravila sodnijska. — Vloga županstevidem, Podgora in Kompolje zastran vžitka mežnarske njive se izroči deželnemu šolskemu svetu v obravnavo. — Knjižici: „V mali obliki na svitlo dani zakoni in ukazi o cestnih zadevah,“ katero dobé cestni odbori in županstva brez plačila, se je cena postavila na 40 kr. ter se bode ta knjižica dobivala v pisarni deželnega odbora.

(Pri srečkanji obligacij kranjske zemljišne odveze) so bile 30. aprila 1874. izsrečkane sledeče številke: S kúpni po 50 glđ. št.: 76, 172, 369; — s kúpni po 100 glđ. št.: 21, 170, 306, 386, 395, 404, 550, 588, 601, 627, 784, 832, 852, 964, 1254, 1374, 1529, 1796, 1839, 1937, 1964, 2050, 2121, 2202, 2206, 2351, 2583, 2588, 2597, 2691, 2718, 2791, 2836, 2839, 2876, 2946, 3070.; — s kúpni po 500 glđ. št. 122, 165, 298, 301, 738, 763.; — s kúpni po 1000 glđ. št. 13, 94, 244, 273, 283, 284, 290, 312, 422, 520, 620, 724, 771, 858, 864, 894, 1052, 1108, 1133, 1241, 1342, 1477, 1481, 1530, 1551, 1555, 1616, 1628, 1784, 1812, 1817, 1877, 1930, 2025, 2054, 2124, 2235, 2269, 2306, 2322, 2336, 2411, 2450, 2472, 2476, 2527, 2547, 2591, 2637, 2673, 2674, 2716, 2719, 2749, 2753, 2816.; — s kúpni po 5000 glđ. št. 291, 620, 650, 657.; — Obligacij črka A št.: 246 z 250 glđ., in obligacija črka A št.: 1747 z 13.100 glđ., in obligacija s kúpni št.: 54 z 5000 glđ. z deležnim zneskom 3800 glđ. — Lastniki sledečih že poprej izsrečkanih obligacij se še niso oglasili za plačilo: — S kúpni: št.: 137, 1434, 1524, 1662, 1843, 2576, 2810, 2851, 2869 po 100 glđ.; s kúpni št.: 276, 316 po 500 glđ., in s kúpni št.: — 87, 234, 1502, 1590, 2492, 2579, 2722, 2723 po 1000 glđ.

Razne novice.

— Stoletnica obhaja se letos pri romarski cerkvi sv. Križa pri Belace na Koroškem. Da bi bila slovesnost v toliki večji duševni prid pobožnih romarjev, podelili so sv. oče papež Pij IX. popolnoma odpustke vsem vernim, kateri od vnebohoda Gospodovega do praznika sv. aposteljnov Petra in Pavla t. l. omenjeno cerkev obišejo, se spokorno spovedo svojih grehov in prejmejo vredno sv. Rešnje Telo, in molijo pobožno v namen sv. cerkve.

Iz programa, ki ga je objavilo preč. knezoškofijstvo, je razvidno, da bo vsak dan ob 8. uri maša z blagoslovom; zvečer ob šestih pa večernice. Ob nedeljah in praznikih je ob peti uri zjutraj maša z blagoslovom in ob poldevetih slovesna služba božja. Pridigovalo se bo v nemškem in slovenskem jeziku; posrečilo se je slavnoznanega pridigarja si pridobiti za celi čas stoletne slovesnosti. Posebno slovesna bo sklepna svečanost, 29. junija; zjutraj ob sedmih velika (pontifikalna) maša, potem na ta praznik navadni obhod s sv. Rešnjim Telesom, katero se pusti potem izpostavljeno do šestih zvečer. Ob šestih je slovesni sklep z govorom, litanijami in hvalno pesmijo „Te Deum“.

Iz Dovjega, 29. aprila. Slišimo, da so na več krajih učitelji popustili orglanje, ker jim ljudje nočejo plačevati, kar sami hočejo; pri nas pa še zmiraj orglje pojó in toliko lepše, kar jih je spretni in izvedeni mojster Ignacij Zupan iz Kroke popravil, preglasil, in namesto starih slabih mehov en sam nov meh postavil, ki pa svojo službo bolje opravlja, kakor popred oba. Ker tacega mehu še ni na Kranjskem

in je to čisto nova iznajdba imenovanega mojstra, s tem le dolžno hvaležnost spolnimo, ako to novo iznajdbo razglasimo in marljivega mojstra občinstvu priporočimo. Novi meh sapo od dveh strani zajema in jo na dveh straneh zopet oddaja v véliki sapni oddelek, ga 12letni deček lahko goni in ima ravno, stanovitno sapo. Tudi stane ceneje, kakor dva meha po starem narejena in se tedaj tudi po tej strani priporoča.

Cerkveno predstojništvo.

— Nesreča. Iz šmarijske okolice se nam piše: Zopet imamo nesrečo poročati. Pretečeni teden si je na Sapu pod Šmarijo prestrelil mlad mož roko tako, da bo mogel preseliti se na uni svet. Puške ni bil za dosti dognal, ter je ustrelil, pa puška se je razletela, ter mu odtrgala kos roke. Ravno tam so tatovi po noči od 1. do 2. maja vlomili v kaščo gospodarja Pukelj-na ter mu odnesli gotovine 20 gold. in nekaj družega blaga. Čudno pa je, da praznične obleke, katero je gospodar tam shranjeno imel, se tat ni dotaknil. Sodijo, da je bil uzmovič domačin.

— Nesreča. Iz sv. Miklavža blizo Ormuža 2. maja se nam piše: Preteklo sredo je šel posestnik V. K. iz Stare gore tukajšne fare v hosto blizo doma listje grabit in je vzel seboj svojega 4letnega sinčka. Ker je bilo precej mrzlo, je oče zakuril; potem pa je šel domu nekaj iskat, sinčka pa je pustil za ta čas v hosti pri ognju. Ko pa pride nazaj, najde svojega otroka vsega v plamenu. Prišel je bil namreč z oblačilcem preblizo do ognja, da se je vnelo in tako močno opeklo otroka, da je čez 18 ur potem umrl. Včeraj so vpričo sodnijske komisije otroka obducirali, ki je bil od znotraj ves ogorel, še celo srčice je bilo močno opečeno, zategadelj je tako hitro umrl, kar je bilo za-nj še bolje, da se nedolžno revše ni tako dolgo mučilo. Stariši za sinčekom močno žalujejo, ker deček je bil čvrst in prav razumen, da mu je bilo malo enakih. — Stariši! pazite vendar zvesto na otroke, posebno jih nikdar samih ne puščajte blizo ognja, da se vam enaka nesreča ne zgodi.

— Slana. Od sv. Miklavža pri Ormužu se nam piše: 29. aprila smo imeli hud mraz in slano, ki pa pri nas ni napravila veliko škode. Iz Ljutomera pa nam poročajo, da je jako močno škodovala žitom, sadnemu drevju in vinski trti. Nekteri priporočajo, da bi ozeble odraslike porezali, kakor l. 1778, ko so imeli enak mraz in so vsi, ki so bili to storili, imeli še precej dobro biratev, drugi pa slabo. Toda ljudje se ne morejo pripraviti, da bi to poskusili. Bog nas obvaruj še večje nesreče!

Enaka poročila nam dohajajo tudi iz drugih krajev. Na Dolenjskem in Notranjskem je mraz močno škodoval, in je bil v Šentvidu pri Zatičini tako hud, da je pod nogami škripalo. Na Ogorskem so imeli 5 stopinj mraza, na Francoskem pa je neki taka vročina, kakor o pasjih dnevih. Vred.

— Živinska kuga se je, pravijo, v Črnomlji zopet prikazala. Zato pozor, da se ta pošast ne zatrosi še v druge kraje.

— Koze po nekterih krajih še vedno hudo razsajajo.

— Nagla smrt. Okrajnega sodnika, g. J. Drenika v Zatičini našli so 2. t. m. v pisarnici mrtvega. Govori se, da bi si bil zaval.

Vabilo

v mesečni shod političnega društva „Slovenije“, ki bode v četrtek 7. maja 1874 ob 7. uri zvečer v čitalnični dvorani.

Obravnave:
 1. O sedanjih razprodajah po potnih trgovcih gledé na škodljivost za domačo trgovino.
 2. Politični pregled.

O d b o r.

Razpisano:

služba zapisovalca zemljiščinah knjig v Pliberku na Koroškem. Prošnje do 16. maja pri deželni vladi;
 služba učitelja na višji realki v Ljubljani za italijanski jezik. — Prosilci morajo znati slovenski jezik.

Umrli so:

27. aprila. Ivana Rožanec, otrok mag. del., 1 l., za prisadom. — Ivana Snaj, jermenarjeva vdova, 72 l. za prano vodenico. — Jurij Benedek, posestnik, 50 l., za prisadom.

28. aprila. Reza Šivic, sirota sodnijskega sluge, 30 l., za mrzlico. — Lorencu Koširju, komisijonarju, otrok ženskega spola, 3 ure, v sili krščen, za božjastjo. — Marija Strekelj, delavka, 30 l., za pljučno sušico.

Eksekutivne dražbe.

7. maja. 2. Bl. Pernuš-ovo iz Srednje Bele (3468 gl.) v Kranji. — 2. France Vilar-jevo iz Podoba (2750 gl.), — 2. Gašp. Ravzel-ovo iz Starega trga (400 gl.), — 2. And. Troha-vo iz Babnega polja (1060 gl.), vse v Ložu. — 2. Johane Pojè-ve iz Trave (355 gl.), — Jož. Čop-ovo iz Grintoveca (425 gl.), obe v Kočevji.

8. maja. 3. Jan. Leben-ovo iz Polh. gradca (1015 gl.) na Vrhniki. — 1. Jan. Lakner-jevo s Toplega vrha (252 gl.), — 3. Jur. Pešcl-ovo iz Čepelj (400 gl.), — 2. Iv. Rogina-vo iz Narajca (296 gl.), — 2. M. Pezdire-vo iz Vojne vasi (30 gl.), vse v Črnomlju. — 2. Jož. Zadnik-ovo iz Celja v Bistrici. — 2. Jan. Žnidaršič-ovo iz Čaril (1715 gl.) v Metliki. — 2. Jak. Drjani-ovo iz Šentvida (3647 gl.) v Zatičini. — 2. And. Mlakar-jevo z Vrha (2750 gl.) v Ložu. — 2. Jan. Bojan-ovo s Kamnega vrha (1255 gl.), — 1. Fr. Jenič-ovo iz Vine vasi (803 gl.) obe v Novomestu.

9. maja. 3. Jan. Šušteršič-ovo iz Vintarjevec (651 gl.), — 3. Fr. Šušteršič-ovo (900 gl.), — 3. Jož. Dolinšek-ovo iz Zahriba (175 gl.), vse v Litiji. — 2. Fr. Zina-vo iz Hruškarjev (1693 gl.), — 2. Jur. Stražišar-jevo iz Hruškarjev (1100 gl.), obe v Ložu. — 2. Dako in Marije Gajski-jeve iz Radovice (550 gl.) v Metliki. — 2. Jož. Pauer-jev mlin, njive, pašniki in gozd, — 1. Fr. Novak-ovo iz velike Račne (1357 gl.), — 1. Mart. Piš-ovo iz Podmolnika (626 gl.), — 1. Jan. Primec-ovo iz Iga (1914 gl.), vse v Ljubljani. — 3. Jan. Potočnik-ovo iz Sopotnice v Loki. — 3. Mart. Berne tovo iz Studenca (160 gl.) v Senožečah.

Denarstvene cene.

2. maja.

	Denar.	Blago.
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	69.15	69.25
5% renta v srebru	73.80	74.—
Srečke (lozi) 1854. l.	97.25	97.75
" " 1860. l., celi.	103.75	104.—
" " 1860. l., petinke	108.75	109.25
Premijski listi 1864. l.,	133.—	133.25
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	93.—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	86.50	—
Ogerske po 5%	75.—	75.25
Hrvaške in slavonske po 5%	75.50	76.25
Sedmogradske po 5%	70.75	71.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	973	972
Unionske banke	101.—	101.50
Kreditne akcije	217.—	217.50
Nižoavstr. eskomptne družbe	855.—	865.—
Anglo-avstr. banke	133.75	134.25
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	157.50	158.—
Tržaške " 100 " k. d.	—	—
" " 50 " " "	53.50	—
Budenske " 40 gl. a. v.	—	24.00
Salmove " 40 " " "	31.75	32.25
Palffy-jeve " 40 " " "	23.50	21.—
Clary-jeve " 40 " " "	—	27.50
St. Genois " 40 " " "	—	24.—
Windischgrätz-ove " 20 " " "	19.—	20.—
Waldstein-ove " 40 " " "	—	21.75
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.29	5.30
Napoleonsdor	8.96	8.97
Srebro	106.25	106.30

Izdajatelj in za vredništvo odgovoren: F. Pevec.

Telegrafične denarne cene

4. maja.
 Papirna renta 69.20. — Srebrna renta 74.—. —
 1860letno državno posojilo 104.50. — Bankine akcije 976
 — Kreditne akcije 217.25. — London 111.70. — Srebro
 106.—. — Ces. kr. cekini —.—. — Napoleon 8.96.

Službin razpis.

Razpisuje se s tem služba organista in cerkvenika, ki se lahko precej nastopi. Letna plača znaša čez 200 gold. Dotične prošnje naj se oddajo ustmeno ali pa v frankiranih pismih do 20. maja 1874 cerkvenemu predstojništvu: Javorje, pošta Šmartno pri Litiji. (27—1)

Zahvala.

Za mnogotere dokaze srčnega sočutja in za mnogoštevilno spremljanje na počivališče mojega preljubega brata

Jakoba Juvan-a,

bivšega duhovnega pomočnika v Stari loki, izrekam s tem vsem, posebno pa častiti duhovščini, gg. pevcem in gg. c. k. uradnikom, javno srčno zahvalo.
 V Idriji, 1. maja 1874.

Janez Juvan,
 šolski vodja.

(28—1)

Častitemu občinstvu

spoštljivo naznanujem, da zdaj imam svojo delavnico v Ljubljani v Kolodvornih ulicah zraven Perlesove gostilnice št. 23. Sprejemam pa vsaktera cerkvena dela, ki segajo v kamnosekovski oddelek, **grobne spominke, mnogotere pohišne, fabriške reči** itd. iz vsakterega marmornega in družega kamena.

Delo se dovrši po spodobni ceni in naglo, ker imam navadno po 40 in več delavcev.

Delal sem za cerkve: v št. Lampertu, v gornjem Tuhinju, v Štangi, v Šentvidu, za hranilnico (za 28.000 gl.), za mestno hišo (za 10.000 gl.), za realko, na Gradu imam vedno vsa dela, v smodkarnici, pri g. Samasu, veliko pri g. Maliču, g. Zevniku, g. Lukmanu, v suhem malnu (Dampfmühle) in drugod, ter naj se smem tudi na dalje toliko bolj zanašati na zaupanje čast. občinstva, ker bode zarad mojega dela v Ljubljani za naročila še bolj prilično.

Lovro Vodnik,

potrjen kamnosekovski mojster.

(22—2)

Spoštovanjem podpisani se vljudno priporoča za izdelavanje lično rezanih Kristusov s križem in brez križa, kipov v vsakteri velikosti, lepo v oljnatih barvah narejenih s stanovitnim pozlatilom, ki so zlasti za cerkve in kapele primerni. — Oltarji v gotiškem in novošegnem (renaissanskem) zlogu, priprave za slovesne sprevode i. t. d. i. t. d., sploh vsa v ta strok spadajoča dela se po najnižji ceni oskrbujejo. — Obrisi oltarjev se izdelujejo po nizki ceni, naročnikom se pa dajejo brezplačno.

Z vsem spoštovanjem

Adolf Vogl,

Sillstrasse Nr. 263, Innsbruck.
 (Tirol.)

Od mnogih preč. p. n. gospodov mi je došlo veliko spričeval in potrdil, izmed katerih si dovoljujem razglasiti eno iz ljubljanske škofije mi došlo

Spričevalo.

Podpisano duhovništvo s tem z veseljem potrjuje, da je gospod Adolf Vogl v Inšbruku (na Tirolskem) v prosencu l. 1874 iz lesa izdelal 36 palcev visok kip (štatvo) „Naše ljube Gospe presv. Srca“, za nizko ceno 70 gold., k popolni zadovoljnosti podpisanemu in tudi vernemu pobožnemu ljudstvu. V tej reči izurjeni jo hvalijo, zagotavlja, da je med vsemi deželami avstrijsko-ogrskega cesarstva Tirolsko v cerkvenem podobarstvu najbolj izurjeno in na najvišji stopinji.

Vsakemu cerkvenemu predniku, ki pride v srečni stan, da za cerkve, kapele itd. napravlja kipe, priporočam toraj hvale vrednega in postrežnega umetnika Adolfa Vogla.

Dohovništvo Banjaloka na Kranjskem, 24. sveč. 1874.

Martin Korošic,
 duhovni pastir.

(12—3)

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.